

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 . Bu Yönergenin amacı, Adnan Menderes Üniversitesi'ne bağlı Sosyal ve Beşeri Bilimler alanındaki Fakülte, Enstitü, Yüksekokul, Meslek Yüksekokulları ve Araştırma Uygulama Merkezlerinde, gerek birimlerinde gerekse birimlerin dışında yürütülecek her türlü araştırmanın, bilimsel kıstaslar yanında çevrenin korunmasını da gözeterek yürürlükteki mevzuat ve etik ilkeler açısından değerlendirmesini yapacak kurulların kuruluş, işleyiş, değerlendirme ve yürütme esaslarını belirlemektir

Kapsam

Madde 2. Bu Yönerge;

a-Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun yapısı, amaçları, oluşumu ve çalışma biçimini,

b-Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'na başvuru ve etik değerlendirme süreçlerine ilişkin konuları kapsar.

c) Adnan Menderes Üniversitesine bağlı Sosyal ve Beşeri Bilimler alanındaki Fakülte, Enstitü, Yüksekokulu, Meslek Yüksekokulları ve Araştırma Uygulama Merkezlerinde, üniversitemiz mensupları ve öğrencileri tarafından insan katılımcılar ve insanın etkileşim içinde bulunduğu tarihi eser ve kültürel varlıklar üzerinde yürütülecek anket, test, ölçek, mülakat, gözlem, bilgisayar ortamında test video/film kaydı ile ses kaydı gibi veri toplama yöntemleri ile yapılacak her türlü bilimsel araştırma ve çalışmalar ile ilgili araştırma etiği konularını kapsar.

Dayanak

Madde 3 Bu yönerge, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 14. ve 42. Maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4. Bu yönergede geçen terimlerden;

a) Üniversite: Adnan Menderes Üniversitesi'ni,

b) Rektörlük: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Rektörlüğü'nü,

c) Kurul: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nu

d) Başkan: Rektör tarafından atanan Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Başkanı,

- e) Üye: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu üyesini,
- f) Sorumlu Araştırmacı: Adnan Menderes Üniversitesi'nde araştırma yürütmeyi planlayan, Sosyal ve Beşeri Bilimler alanında araştırma konusuyla ilgili uzmanlık dalında eğitimini tamamlamış araştırmanın etik, bilimsel, teknik, idari, mali ve hukuki açılardan sorumluluğunu taşıyan öğretim üyesi ya da lisansüstü öğrencisini,
- g) Raportör: Başvuruların konusuna göre Başkan tarafından öncelikle Kurul üyeleri gerektiği durumda alanında uzmanlar arasından atanan ve Kurul'a toplantılarda söz konusu başvuru ile ilgili bilgi veren üyeyi,
- h) Uzman/Danışman: Özel alan bilgi ve becerisine sahip olup, Kurul tarafından görevlendirilen bir öğretim elemanı veya uzmanı,
- i) Başvuru Formu: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu tarafından hazırlanan ve araştırmacılar tarafından doldurulacak olan başvuru formunu,
- j) Onam Formu: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu tarafından hazırlanan ve araştırmacılar tarafından doldurulacak olan onam formunu (bilgilendirmeye dayalı denek onay formunu),
- k) Sekreteryası: Kurul işlerini yürütmekle görevli Sosyal Bilimler Enstitüsü sekreterliğini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurulun Amaçları, Yapısı ve Çalışma Biçimi

Amaç

Madde 5. Kurulun amacı: İnsan katılımcıların araştırma öncesinde, esnasında ve sonrasında haklarının korunması, zarar görmelerinin önlenmesi, bilgilendirilmiş olarak onamlarının alınması, her türlü bilimsel araştırmada öncelikli olduğundan insan katılımcılar üzerinde yürütülecek sosyal bilim alanındaki araştırmaları ve gerek duyulduğunda insanın sürekli bir etkileşim içinde bulunduğu tarihi eserler ve kültür varlıkları üzerinde yapılacak her türlü bilimsel araştırma ve çalışmaları çevrenin korunmasını da göz önünde tutarak etik yönden değerlendirmek ve çalışmanın etik açıdan uygun olup olmadığı konusunda karar verip, görüş bildirmektir.

Kurulun Oluşumu ve Yapısı

Kurulun Oluşumu

Madde 6. Kurul; bir başkan ile birlikte, sosyal ve beşeri bilim alanında faaliyet gösteren birim temsilcileri arasından Rektör tarafından görevlendirilen 7 (yedi) üyeden oluşur.

Kurul üyelerinin görev süresi üç yıldır. Süresi biten üye yeniden görevlendirilebilir. Kurul üyeleri, görüş ve kararlarında açıkça bilimsel ve etik kurallara aykırı tutum gösterdiği, bir yıl içerisinde çağrılı olduğu Kurul toplantılarından mazeretsiz olarak üst üste iki toplantıya veya toplantıların yüzde otuzuna katılmadığı takdirde görevden alınabilirler.

Çalışma Biçimi

Madde 7. Kurul, her ay en az bir kere olmak üzere üye sayısının salt çoğunluğu ile toplanır, katılanların oy çokluğu ile karar alır. Her ayın üçüncü cuması mesai saati bitimine kadar eksiksiz teslim edilen dosyalar, ilk Kurul toplantısı gündemine alınır.

Başkan, Kurul'a yapılan başvuruları inceler, başvuru konusuna göre her başvuru için bir raportör atar. Raportör toplantıda, Kurul'a söz konusu başvuru ile ilgili bilgi verir. Toplantı yeter sayısının üçte ikisinin kararına göre araştırmaya onay verilir.

Başvuruların çok yoğun olduğu hallerde Kurul, karar alarak ilgili birimlerden üyelerin görüşüne başvurabilir. Kurul, sosyal bilimleri içeren çok disiplinli çalışmalarda, karar alarak diğeri disiplinden uzman görüşü alabilir.

Kurul üyesinin araştırmasının görüşülmesi ve oylanması sırasında söz konusu üye toplantıya katılır, ancak oy kullanamaz ve değerlendirmeye katılamaz.

Kurul kararlarına itiraz mümkün olup itirazlar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Etik Kuruluna yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kurula Başvuru

Madde 8. Kurul'a başvuru, insan katılımcılarla veya tarihi eser-kültürel varlıklarla ilgili bir deney, inceleme ve alan çalışmasının etik açıdan değerlendirilebilmesi için, araştırmanın bilimsel, idari ve etik sorumluluğunu üstlenmiş olan sorumlu araştırmacı tarafından yapılır.

Adnan Menderes Üniversitesi'nin web sayfalarında yer alan, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurul Başvuru Formu doldurularak Kurul'a sunulur.

Sorumlu araştırmacı, veri toplama aşamasına gelmeden önce, Kurul onayı almak zorundadır. Kurul, değışiklik yapılmasını talep ederse, istenilen değışiklikleri sorumlu araştırmacıya elektronik ortamda bildirir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Hüküm Bulunmayan Haller

Madde 9. Bu Yönergede hüküm bulunmayan hallerde, ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Yasaklar ve Yaptırım

Madde 10. Olumsuz görüş verilen veya Kurul'un onayı ya da ilgili kurum izni alınmadan yapılan araştırmaların yasal ve idari sorumluluğu, araştırmayı yapan sorumlu araştırmacıya aittir.

Yürürlük

Madde 11. Bu Yönerge, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Senatosu'nda kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 12. Bu Yönerge, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür.